

פרק ראשון: טקסט מידע – "חושנים"

קראו את הטקסט חושנים בעמוד 1 בחוברת הטקסטים, וענו על שאלות 1-9.

שאלה 1

לשם מה זקוקים בעלי חיים למידע על מה שמתרחש סביבם?
כתבו לפי שורות 1-3.

שאלה 2

בשורה 4 כתוב: "בעלי החיים מקבלים את המידע החיוני הזה באמצעות חושיהם".
מה פירוש מידע חיוני?

- 1 מידע חיובי וחדשני
- 2 מידע נכון ואמיתי
- 3 מידע חשוב והכרחי
- 4 מידע מעניין ומסקרן

שאלה 3

המילה להישאר היא מן השורש ש-א-ר.
איזו מילה מבין המילים הבאות היא מאותו שורש?

1 שאריות

2 לאשר

3 מאושר

4 ראשי

שאלה 4

בטבלה שלפניכם מתוארות פעולות שונות שבעלי חיים מבצעים בעזרת החושים.
באיזה חוש נעזר כל אחד מבעלי החיים כדי לבצע את הפעולה?
השלימו את הטבלה לפי הקטע ולפי האיורים שבצדו.

החוש	הפעולה	
<i>חוש הריח</i>	כלב שהלך לאיבוד יכול לחזור לבעליו אפילו ממרחק רב.	דוגמה:
	החתול נע במקומות צרים וחשוכים.	א.
	העש מוצא את בת זוגו.	ב.
	העטלף מזהה את טרפו בחשכה.	ג.
	הנץ מתבונן סביבו ומזהה את הטרף.	ד.

שאלה 5

מה קורה לפני מה?

סדרו את המשפטים שלפניכם לפי התהליך המתואר בשורות 18–20. כתבו במשבצת את המספר המתאים.

המוח מְכוּוֹן את ההתנהגות של בעלי החיים.

מידע מועבר למוח.

אברי החושים קולטים מה קורה בסביבה.

המוח מעבד מידע על הסביבה.

שאלה 6

בשורה 18, אחרי הסימן **נקודתיים** (:), יש:

1 ציטוט

2 השוואה

3 הדגשה

4 פירוט

שאלה 7

בשורות 21–22 כתוב: "כדי לְתַפְקֵד כהלכה, נחוץ לבעלי החיים מידע, לא רק על סביבתם, אלא גם על גופם".

איזה מידע נחוץ לבעלי החיים לפי המשפט הזה?

1 מידע על גופם בלבד

2 מידע על סביבתם בלבד

3 מידע גם על סביבתם וגם על גופם

4 מידע על סביבתם ועל בעלי חיים אחרים

שאלה 8

לאיזו מטרה מופיעים האיורים וההסברים בצד הקטע?

- 1 לתאר כיצד עובר המידע מן החושים למוח.
- 2 להרחיב את המידע שבקטע בעזרת דוגמאות.
- 3 להסביר כיצד מסייע חוש השמיעה לחולד.
- 4 להשוות בין אברי החושים של הַנֶּץ ושל העֶשׂ.

שאלה 9

אברי החושים של בעלי חיים מתאימים לצורת החיים שלהם.
הדגימו זאת בעזרת המידע על החולד.

פרק שני: סיפור – "העץ כעץ צדק"

קראו את הטקסט **הָעֵץ פְּעַד צֶדֶק** בעמודים 2-3 בחוברת הטקסטים, וענו על שאלות 10-19.

שאלה 10

בשורות 3–4 כתוב: "יום אחד הגיעו אליו שני כפריים ... וביקשו ממנו לִישֵׁב מריבה שפרצה ביניהם".
מה היה השופט צריך לעשות לפי משפט זה?

- 1 לפתור את הסכסוך שפרץ ביניהם.
- 2 לשבת ולשוחח עִמָם על הריב ביניהם.
- 3 לבוא ליישוב הסמוך אליהם.
- 4 לקבוע את שוֹיָם של מטבעות זהב.

שאלה 11

מדוע רבו שני הכפריים?

שאלה 12

איזו דמות בסיפור מתאימה לכל משפט?

- א. מי שדרש את כספו חזרה הוא _____ .
- ב. מי שהציע שהעץ יהיה עֵד הוא _____ .
- ג. מי שביקשו ממנו לשמור על הכסף הוא _____ .

שאלה 13

השופט שאל את האופה אם לדעתו הסוחר כבר הגיע אל עץ האלון.
מה באמת רצה השופט לדעת?

- 1 היכן באמת נמצא העץ.
- 2 אם הסוחר מכיר את המקום.
- 3 כמה זמן דרוש כדי להגיע לעץ.
- 4 אם האופה דובר אמת.

שאלה 14

בשורות 40–42 כתוב: "... כאשר שאלתי אותך בפעם הראשונה אם הסוחר שתובע אותך כבר הגיע אל עץ האלון, אמרת שהוא עדיין לא היה יכול להגיע אליו".
באיזו מילה אפשר להחליף את המילה **תובע**?

- 1 שואל
- 2 מאשים
- 3 מתווכח
- 4 מזהיר

שאלה 15

בשורה 1 כתוב: "היה הִיָּה איש שנודע בחכמתו וביושרו הרב".
כדי להבין את המילה **בְּחִכְמָתוֹ** אפשר להיעזר במילון.
איזו מילה יש לחפש במילון?

- 1 בְּחִכְמָתוֹ
- 2 חִכְמָתוֹ
- 3 חִכְמָת
- 4 חִכְמָה

שאלה 16

כתבו כל אחת מן המילים שלפניכם בשתי מילים.

דוגמה: יִשְׂרָאֵל – יוֹשֵׁר

1. רְכוּשָׁם _____

2. דְּבָרֶיךָ _____

3. בְּעִוְתֵיהֶם _____

4. טוֹבְתָךְ _____

5. עֵדִיו _____

6. מְסַעֵי _____

שאלה 17

כיצד הצליח השופט לגלות את האמת?

שאלה 18

1. השלימו את המשפט בעזרת מילים מן המחסן.
הסיפור "העץ כֶּעֶד צֶדֶק" הוא בעיקרו:

מפחיד	עצוב	משעשע	שָׁנוֹן
מצחיק	מְרַגֵּשׁ	מתוחכם	דמיוני

2. נמקו את בחירתכם.

שאלה 19

- האם, לדעתכם, חשוב שילדים יקראו סיפורים מן הסוג של הסיפור "העץ כֶּעֶד צֶדֶק"? נמקו את תשובתכם.
כתבו 3–5 שורות.

המשיכו למטלת הכתיבה (שאלה 20) בעמוד הבא

פרק שלישי: הבעה בכתב

20. הבעה בכתב: מכתב לראש העיר

אתם לומדים בבית-הספר "דור". בבית-הספר שלכם יש פינת חי ובה חיות רבות. ילדי בית-הספר אחראים לטיפול בחיות.

לאחרונה בנו בניין חדש סמוך לבית-הספר. דיירי הבניין פנו לראש העיר ודרשו ממנו להוציא את פינת החי משטח בית-הספר. הדיירים התלוננו על שהחיות מרעישות ומדיפות ריחות לא נעימים, וזה פוגע באיכות החיים שלהם.

כתבו מכתב לראש העיר בהיקף של 5–7 שורות. במכתבכם **הציגו** את הבעיה, **ונסו לשכנע** את ראש העיר להשאיר את פינת החי בבית-הספר.

כדי לתכנן את המכתב, אתם יכולים לכתוב טיוטה בעמוד הבא.

פרק רביעי: טקסט שימושי – "שמורת הטבע"

"אלוני אבא"

קראו את דף המידע שמורת הטבע "אלוני אבא" בעמודים 4-5 בחוברת הטקסטים, וענו על שאלות 21-28.

שאלה 21

במפת האתר מצוינות כמה תחנות.

כתבו שמות של שתיים מן התחנות שהמבקרים צריכים לעבור בדרכם לגבעת החרוב:

- _____
- _____

שאלה 22

במילון כתוב:

שמורת טבע היא אזור שבו נשמרים צמחים, בעלי חיים ונופים מיוחדים ונדירים. כדי להגן עליהם נקבעו חוקים וכללי התנהגות למבקרים.

מדוע "אלוני אבא" היא שמורת טבע?

- 1 כי היער מיוחד, ויש להגן עליו.
- 2 כי רצו למנוע כניסת מטיילים ליער.
- 3 כי נקבעו חוקים כדי להגן על המבקרים.
- 4 כי במסלול הטיול יש תחנות שאסור לדלג עליהן.

שאלה 23

לפניכם שאלות ששאלו תלמידים לפני הטיול בשמורת הטבע "אלוני אבא".
על איזו שאלה יש תשובה בדף המידע?

1 האם אפשר לאסוף אבנים בשמורה?

2 האם אפשר לקנות מזון בשמורה?

3 איפה עוד צומח אלון התבור בישראל?

4 באילו שעות השמורה פתוחה?

שאלה 24

ענו על כל אחת מן השאלות לפי דף המידע.

א. אם מגיעים ברכב פרטי, היכן חונים?

ב. כמה צריך לשלם ילד כדי להיכנס לשמורה?

שאלה 25

מהי מטרתו העיקרית של דף המידע על שמורת הטבע "אלוני אבא"?

1 לספר על טיול שנערך בשמורת הטבע "אלוני אבא".

2 לתאר את ההיסטוריה של היישוב "אלוני אבא" ושל אתרים סמוכים.

3 למסור מידע ולהדריך את המבקרים בשמורת הטבע "אלוני אבא".

4 ללמד תלמידים לקרוא מפות של שמורת הטבע "אלוני אבא".

שאלה 26

כל אחד מן הסעיפים שלפניכם כולל שני משפטים.
במשפט הראשון **הפועל מודגש**.
השלימו את המשפט השני בעזרת **פועל מאותו שורש**.

דוגמה

אחותי רצתה **לשאול** את המדריך מתי נגיע לסוף המסלול.
אני אשאל אותו כמה תחנות יש במסלול.

1. מסלול ההליכה **נקבע** על-ידי "החברה להגנת הטבע".
לכן המבקרים אינם יכולים _____ בעצמם את המסלול.
2. בדף המידע כתוב כי מומלץ למטייל **להצטייד** בשקיות אשפה.
כשנצא לטיול _____ כולנו בשקיות.
3. מדף המידע למדנו כי אבא ברדיציב היה בין אלה **שייסדו** את היישוב "אלוני אבא".
שאלנו את המדריך מתי _____ היישוב.

שאלה 27

השלימו את המילים החסרות בעזרת שמות תואר מתאימים משלכם.

מטיילים רבים הגיעו לשמורה ה _____ . הם ביקשו מאנשי השמורה
המלצות _____ לעונת הסתיו. המדריכים המליצו על תחנות תצפית
_____ שלא סומנו במסלול ההליכה.
מומלץ למטיילים בשמורה להצטייד בנעלי הליכה _____ .
כדאי לבקר בשלולית החורף ה _____ .
מבקרים _____ שטיילו בשמורה דיווחו כי מסלול הטיול
_____ , וההליכה בו אינה קשה. לדבריהם, מנקודת התצפית נשקף
נוף _____ ביופיו.

שאלה 28

האם, לדעתכם, כדאי למשפחה לבקר בשמורת הטבע "אלוני אבא"?
נמקו את תשובתכם לפי דף המידע.
